

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

18/04/2023

محمد صالح گردش

واژه آور

پیشکش به یاران و دوستان جوانمرد

«آور» یکی از واژه های اوستاییست چنان که در یسنا، هات 29 بند 11 آمده است که در فارسی به معنی یار و یاور شده است. این واژه از مصدر او av به معنی یاری کردن است. واژه «اُو» که نیز از همین مصدر است در گزارش پهلوی به «ایاریه» ayarih یاری، برگردان شده است (یادداشت های گات ها ص52).

در مراسم گواهیگیران در میان زردشتیان مروج است که نزدیکترین پسر به داماد(برادر کوچکتر داماد که هنوز از دواج نکرده باشد) به عنوان یار و پشتیبان داماد در تمام مشکلات زندگی وی، ظرفی که در آن یک قیچی، تخم مرغ، نخ، سوزن، یکدانه انار و مقداری سنجد و غوزه خشخاش گذاشته شده است را بالای سر عروس و داماد تا آخر مراسم و خواندن اوستا می گیرد.

چنان که فارسی زبانان برادر شوهر را «ایور» میگویند. به نظر می رسد که این واژه از ریشه واژه آور در اوستا باشد و هم واژه ایور شکل متحول آور خواهد بود. بنابراین واژه ایور نیز به معنی یار و یاری دهنده به داماد که برادر شوهر عروس است می باشد. بنابراین فارسی زبانان این واژه را که از ریشه اوستایی ست برای برادر شوهر استعمال می کنند.

طوری که می دانیم واژه عربی «عیار» به معنی «راد» است. یاران و همزمان ابومسلم خراسانی را نیز عیاران گفته اند. به نظر نگارنده واژه عیاران که به معنی رادان است، این واژه از ریشه واژه ایاریه از زبان پهلوی خواهد بود و برجی که در قسمت جنوب غربی دیوار شهر بلخ قرار دارد و به نام «برج عیاران» معروف و به همین هیئت نوشته می شود، از ریشه واژه ایاریه از زبان پهلویست. چنان که می دانیم یاران و همزمان ابومسلم خراسانی نیز وظیفه یاری رساندن به داعیان خلافت را داشتند و با کمک و یاری آنها بود که سلسله عباسیان بر امویان غالب گردیدند و خلافت به ایشان تکیه کرد. قرار معلوم «ان» و «ها» پسوند جمع در زبان پارسی ست و واژه عیاران ممکن است در اصل در زبان پارسی به هیئت «ایاران» بوده که بعد ها کاتبان آنرا از ریشه واژه عیار عربی دانسته و عیاران نوشته باشند. با صرف نظر از معنایی که از واژه عیار صورت گرفت، بسیار ممکن به نظر می رسد که واژه عیار، معرب واژه ایار (ایاریه) پهلوی بوده باشد.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولئ

منابع:

گردش، محمدصالح. در معنی چند واژه اوستایی و پهلوی. (واژه آور ص 71-72) مزار شریف. مطبوعه صورتگر، زمستان 1393 هـ خورشیدی.

پورداود، ابراهیم یادداشت های گات ها. انتشارات اساطیر، ص 52، 1381 خورشیدی

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ